

# **PRAVO OSIGURANJA**

**Gospodarski i socijalni značaj osiguranja  
Izvori i načela prava osiguranja**

# GOSPODARSKI ZNAČAJ OSIGURANJA

## podaci Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO)

### ■ 2021. godina, Republika Hrvatska:

- Ukupni iznos zaračunate bruto premije:

**11.698 milijuna kuna što čini 2,9% BDP-a;**

- Iznos likvidiranih šteta: **7.313 milijuna kuna**

- Broj polica: **11.996.535 (NŽ 10.647.081; ŽO 1.349.454)**

- Zaposlenih u društvima za osiguranje:

**7913**

- **15** društava za osiguranje sa sjedištem u RH

# KOMPARATIVNI PRIKAZ GOSPODARSKO-SOCIJALNIH POKAZATELJA VEZANIH UZ OSIGURANJE

Zemlja	Udjel premije osiguranja u BDP-u	Ukupna premija po stanovniku	Udjel premije životnog osiguranja u ukupnoj premiji
Hrvatska	2.9%	396 USD	25.4 %
Sjedinjene Američke Države	12,00%	7.637 USD	25.1 %
Velika Britanija	11,1%	4.523 USD	79,00 %
Japan	8,1 %	3.280 USD	71,00 %
Francuska	8,6%	3.317 USD	59,1 %
Njemačka	6,8 %	3.108 USD	41,2 %
Euro područje	7,2 %	2.723 USD	50,09 %
Europska unija	6,9%	2.335 USD	51,9 %
Slovenija	5,0 %	1.429 USD	29.3 %
Češka	2.9%	676 USD	30,06 %
Mađarska	2.5%	396 USD	44,2 %
Bugarska	2.4 %	239 USD	11,3 %
Rumunjska	1.2 %	141 USD	17,7 %

# VAŽNOST OSIGURANJA

- **Socijalna i društvena funkcija osiguranja – PRIMJERI?**
- **Gospodarska funkcija osiguranja – funkcija ekonomske zaštite – PRIMJERI?**

# SOCIJALNE I DRUŠTVENE FUNKCIJE OSIGURANJA

- Osiguranje i mirovinski sustav
- Osiguranje i zdravstveni sustav
- Prirodni rizici (elementarne nepogode)
- Osiguranje od profesionalne odgovornosti

# OSIGURANJE I MEĐUNARODNA TRGOVINA (PRAVNI ASPEKT)

- U suvremenoj svjetskoj trgovini neraskidivo su povezana tri ugovora:
  1. UGOVOR O KUPOPRODAJI
  2. UGOVOR O PRIJEVOZU
  3. UGOVOR O OSIGURANJU

# MEĐUNARODNA KUPOPRODAJA, PRIJEVOZ I OSIGURANJE – VEZA JE INCOTERMS

- Dio ugovora o kupoprodaji
- Izvor autonomnog trgovačkog prava
- Uređuju odnos isključivo između prodavatelja i kupca, osobito:
  - Mjesto predaje robe na raspolaganje kupcu
  - Carinske formalnosti
  - **Osiguranje robe**
  - Pribavljanje prijevoznog sredstva i organiziranje prijevoza
  - Pribavljanje isprava
  - Pakiranje robe

## CIF

prema INCOTERMS®2020 koristi se samo za vodeni prijevoz  
nekontejnerizirane robe

- **CIF** – cost, **insurance**, freight – trošak **osiguranje** i vozarina uz naznaku mjesta/ luke odredišta
- *Rizik za gubitak/oštećenje robe prelazi s prodavatelja na kupca u trenutku ukrcaja*
- Prijevoz do luke ukrcaja – također prodavatelj
- Izvozno carinjenje – također prodavatelj
- Vozarina do mjesta odredišta
- Prodavatelj sklapa ugovor i s osigurateljem s minimalnim pokrićem rizika
  
- **CIP** – carriage and insurance paid to – osiguranje s maksimalnim pokrićem rizika, koristi se u svim vrstama prijevoza, uključujući i multimodalni



# PRAVO OSIGURANJA - PODJELA

- **Statusno (statusno-nadzorno)** – skup pravnih normi kojima se uređuju uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak društava za osiguranje kao i nadzor nad radom tih društava (precizno regulirano na razini EU)
- **Imovinsko** – skup pravnih normi koje uređuju obveznopravni odnos iz osiguranja (nije kodificirano na razini EU, što ne znači da ne postoje EU propisi koji uređuju neka obveznopravna pitanja, osobito na području zaštite potrošača)

# IZVORI STATUSNOG PRAVA OSIGURANJA

- EU propisi (EIOPA, EK i EP)
- Nacionalni propisi (Zakon o osiguranju, Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, podredno Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o upravnom postupku...)
- Podzakonski propisi (HANFA)

# TKO MOŽE OBAVLJATI POSLOVE OSIGURANJA?

- Domaća i strana osoba (osoba izvan EU) koja je dobila odobrenje nadzornog tijela (HANFA) za obavljanje poslova osiguranja – SUSTAV KONCESIJE;
- Osoba iz EU obavlja poslove osiguranja neposredno ili posredno preko poslovnog nastana – sloboda pružanja usluga i pravo poslovnog nastana – jednako kao i domaća osoba (dovoljna notifikacija HANFI)
- Strana osoba – samo putem poslovnog nastana, uz odobrenje HANFE

# PODJELA I IZVORI IMOVINSKOG PRAVA OSIGURANJA

## ■ Imovinsko pravo osiguranja

ZOO (Odsjek 27 ), ne primjenjuje se na:

- a) Pomorska osiguranja i druga osiguranja na koja se primjenjuju pravila o pomorskom osiguranju;
- b) Osiguranja u zračnom prometu;
- c) Osiguranja stvari u kopnenom prijevozu;
- d) Osiguranja koja su uređena posebnim zakonom;
- e) Osiguranja tražbina;
- f) Odnose iz reosiguranja

PZ ( Dio VII, Glava IV.) – pomorsko, kopneno osiguranje, osiguranje u unutarnjoj plovidbi, podredna primjena za zračno osiguranje

ZOSOZP (glava V.)

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

# ŠTO SE OSIGURAVA?

- STVARI
- OSOBE
- PRAVNI ODNOSI



- a) IMOVINSKO OSIGURANJE
- b) OSIGURANJE OSOBA

# PODJELA OSIGURANJA

■ **OBVEZNO**

■ **NEOBVEZNO**

I. **ŽIVOTNA**

II. **NEŽIVOTNA (uključuje osiguranje od nezgoda, zdravstveno osiguranje, putno osiguranje)**

# NAJVAŽNIJA NAČELA PRAVA OSIGURANJA

- Načelo dobre vjere (savjesnosti i poštenja)
- Odštetno načelo (za određene vrste osiguranja)
- Načelo zaštite ugovaratelja osiguranja/korisnika osiguranja kao pretpostavljivo slabije osobe iz ugovornog odnosa
  
- Načelo profesionalizma i stručnosti
- Načelo slobode tržišta pružanja osigurateljnih usluga
- Koncesijsko načelo
- Načelo registracije pružatelja usluga osigurateljnih usluga
- Zaštita potrošača i drugih korisnika osigurateljnih usluga